

A NŐKÉRDÉS A NEMZETKÖZI SZOCIALISTA KONGRESSZUSON.

Írta: SCHWIMMER RÓZSA.

Lapunk múlt számában megemlékeztünk már arról a furcsaságról, hogy a „Szociáldemokrata nők első nemzetközi konferenciája” kizárta a polgári sajtó képviselőit. Mi „kizártak” törtük a fejünket: mi lehet a furcsa eljárás mélyebb oka. De sehogysem jöttünk rá. A német szociáldemokrácia stuttgarti pártlapja azután némileg felvilágosított bennünket. A „Schwäbische Tagwacht” aug. 17-iki száma ugyanis ezt írta:

„Unsere Genossinnen haben den bürgerlichen Pressvertretern bei Beginn der Konferenz etwas unsanft den Stuhl vor die Türe gesetzt. Darüber hört man im bürgerlichen Blätterwald ein Rauschen der Entrüstung, wobei die Enttäuschung über die unbefriedigte bourgeoise Neugierde ziemlich stark herausklingt. Unsere Genossinnen, die sich wohl bewusst waren, weshalb sie zu dieser Massregel griffen, wird das Geheul der bürgerlichen Pressvertreter nicht weiter genieren. Gerade die sozialistischen Frauenkonferenzen sind von der bürgerlichen Presse fast niemals aus sachlichem Interesse besucht worden. Mit desto grösserem Eifer stürzen sich die Presshelden auf die einzelnen führenden Personen, um bei deren Verunglimpfung selbst nicht vor der persönlichen Ehrenhaftigkeit und Tüchtigkeit halt zu machen. Wenn unsere Genossinnen sich deshalb aus Reinlichkeitsgefühl diese Elemente vom Leibe halten, wer wollte es ihnen verdenken, umso mehr da die Verhandlungen einen durchaus internen Charakter trugen?”

„Kielégítetlen polgári kíváncsiságnak” mondják azt, hogy a polgári sajtó, amely az általános kongresszus munkálatait ismertette a világ sajtójában, a nők különleges értekezletéről is be akart számolni. Vajjon mit szóltak volna, ha ezt az értekezletet ignorálni akarják? Milyen keserű szemrehányások illették volna a „polgári” nőmozgalmat, ha az „a munkásnők ügye iránt nem érdeklődött” volna? Mindenesetre éppen ilyen durván támadták volna. S vajjon mit szólna a szocialista sajtó, ha valahonnan azért zárnák ki, mert a rendezők szerint ők nem tárgyilagos érdekből keresik fel az értekezletet?

Lily Braun egy cikkében többek közt ezt írja az ügyről: „Míg máskor nemzeti pártkongresszusaink és női konferenciáink nyilvánosságára különös súlyt helyezünk és a nyilvánosság kizárásával ülésező polgári értekezleteket nem győzzük ügyességük e jeléért ócsárolni, addig itt – még pedig nem előzetes közlés alapján, még kevésbé a konferencia határozatára – a polgári sajtót és a polgári nőmozgalmat képviselőit, egyetlen, különös protekciót élvező kivétellel, majdnem erőszakosan távolították el a tárgyalási teremből. És amikor a konferencia végén az osztrák delegáltak joggal protestáltak e szokatlan eljárás ellen, a németek többek közt azzal védekeztek, hogy nem akar-

ták magukat a polgári sajtó támadásainak kitenni. Ez valóban újdonság, amely mutatja, hogy még a párton belül is a női érzékenység győz a bevált elveken. Ezt a lépést csak pillanatnyi eltévelyedésnek reméljük tekinthetni, végeredményében az az előnyös következménye meglesz, hogy az érzékeny lelkek ezentúl a maguk részéről is mértéket iparkodnak tartani az ellenfelek megbírálásának formájában.”

A Schwäbische Tagwacht nyomán arról értesültünk, hogy a szocialista asszonyok „tisztasági érzését” sértette volna „ezeknek az elemeknek” a jelenléte. Mi, piszkos elemek, kizárásunknak ezt az indoklását kellő alázattal méltányoltuk és napirendre is tértünk volna felette, ha a végén ki nem sül, hogy a konferencia résztvevői mégsem olyan fanatikusai a tisztaságnak, amilyeneknek a „Schw. T.” őket festi, mert amikor a konferencia befejezése előtt Adelheid Popp asszony „Wienből szót emelt a polgári sajtó kizárása ellen, a konferencia helyeselte azt az indítványát, hogy ilyen nevetéses blamagenak máskor ne tegyék ki a konferenciát. Popp asszony és sok más általánosabb intelligenciájú tagja a konferenciának a tárgyalások elején akarta szóvá tenni az ügyet, de egyszerűen szóhoz sem juttatták őket. A konferencia résztvevőinek rosszálása minden esetre bebizonyította, hogy nem a túlságos „tisztasági érzés” miatt rekesztették ki a polgári sajtót, úgy hogy újból törhettük a fejünket: mi volt hát az alapja annak a rendszabálynak. Nem jöttünk rá. Egyikünk sem. Utóbb azonban maga Zetkin asszony világította meg az indokait. A német szociáldemokrata nők lapja „Die Gleichheit” szeptember 2-iki számában olvassuk:

„Als die deutschen Genossinnen, dem Wunsche ausländischer Sozialistinnen folgend, die Initiative zur Einberufung der ersten Internationalen Konferenz sozialistischer Frauen ergriffen, standen sie dem Unbekannten gegenüber. Sie mussten damit rechnen, dass die geringe Beteiligung an der einberufenen Tagung und der Verlauf ihrer Beratungen der Konferenz einen lediglich vorbereitenden Charakter verleihen könnte. Daher der durch die Umstände durchaus gerechtfertigte Beschluss, in geschlossenen Sitzungen zu tagen, zu denen nur legitimierte Genossinnen und Genossen Zutritt haben sollten (azonban Zetkin személyes ismerősei közül jónéhány polgári asszony is benn ült) und von denen die bürgerliche Presse ausgeschlossen war. (Zetkin polgári barátnője, a Centralblatt des Bundes deutscher Frauenvereine tudósítója kivételével.) Dass die Blätter der herrschenden Klassen diesen Beschluss bekritteln und befeuern, kann die deutschen Genossinnen sehr kühl lassen, weiche für den Erfolg der Konferenz verantwortlich waren. Sie vergessen nicht, dass die bürgerliche Presse das Werkzeug ihrer Feinde ist (hát a Centralblatt ?) und ebenso über die Konferenz herfallen würde wenn ihre sämtlichen Schmocks zu ihr Zutritt gehabt hätten. Auf alle Fälle sind wir besser gefahren, dass sie wütend über die Nichtöffentlichkeit einer erfolgreichen Tagung keift, als wenn sie unter Umständen Gelegenheit gehabt hätte, über die öffentliche Inszenierung einer misslungenen Konferenz zu höhnen.”

Ez világos: féltek, hogy a konferencia balsikerrel jár. A kizárás tehát a tehetetlen

gyengeséget akarta palástolni; ezt most nyíltan vallják, mert véletlenül jól sikerültnek mondhatják a konferenciát. Erre valóban nem jöttünk volna rá, mert mi nem becsültük ennyire alá a szervezett munkásnőket. Mi valóban értékeset és érdekeset vártunk ettől a konferenciától, tehát jobban ismerjük a nőmozgalmat mint Klara Zetkin és kishitű társai.

A konferenciáról személyes tapasztalat alapján nem számolhatok be, s ezért a szocialista sajtóból vesszük át a következő érdekesebb mozzanatokat: A konferencia a szervezett szocialista munkásnők nemzetközi összeköttetésének szükségét mondotta ki. Központnak a „Gleichheit” szerkesztőségét jelölte. Továbbá a nők választójogáért való erélyes harc megindítását határozta el. A konferencia, egyik-másik furcsaságát annál szívesebben elhallgatjuk, mint-hogy nem tartjuk feladatunknak olyan hibákat felróni, amelyek a női szervezetség gyengeségéből fakadnak. Lily Braun cikkéből csak még egy tényt kell idéznünk, mert a jövőre nézve érdekes precedensnek tartjuk: „A konferencia az angol delegáció egy részének tiltakozása ellenére elismert egy angol delegátust, aki egy nem szocialisztikus „Általános választójogi egyesületinek köszönte mandátumát”. (Mrs. Montefiore) E társaság tagjai a legkülönbözőbb pártokhoz tartoznak, antiszocialisták is vannak közöttük.”

(Befejezése köv.)